

ADVIES

Het lokale jeugdbeleidsplan, een fundamenteel instrument voor de ontwikkeling van een participatief categoriaal lokaal jeugdbeleid

In dit advies formuleert de Vlaamse Jeugdraad aanbevelingen voor de opmaak van de nieuwe lokale jeugdbeleidsplannen in het planningsjaar 2010. Dit op basis van een algemene analyse van de huidige lokale jeugdbeleidsplanning.

VLAAMSE JEUGDRAAD	
1 juli 2009	ADVIES 09/10

Het lokale jeugdbeleidsplan, een fundamenteel instrument voor de ontwikkeling van een participatief categoriaal lokaal jeugdbeleid

De Vlaamse Jeugdraad in vergadering op 1 juli 2009 onder voorzitterschap van Stijn Jacobs en waarbij aanwezig waren:

Tim Barbaix, Hakim Benichou, Lieven Casteels, Joris De Bleser, Lieke De Jans, Kara Eestermans, Kwinten Fort, Helen Henriouille, Hilmi Lazhar, Ellen Tondeur, Tom Van den Borne, Liesbeth Vanneste, Koen Verbruggen, Caroline Verschueren, Nele Willems, Jasper Ysebaert

Brengt met 16 stemmen voor en 1 stem tegen het volgende advies uit:

1. Inleiding en totstandkoming van het advies

Naar aanleiding van het planningsjaar 2010 werd in verschillende vergaderstructuren, namelijk het platform lokaal en provinciaal jeugdwerkbeleid (Steunpunt Jeugd), de reflectiegroep lokaal en provinciaal jeugdwerkbeleid (Afdeling Jeugd) en de Commissie Jeugdwerk (Vlaamse Jeugdraad), het belang van het lokaal jeugdbeleidsplan besproken. Op de Commissie Jeugdwerk (C JW) van 20 mei 2009 werd een evaluatie uitgewerkt rond de inhoud en structuur van het lokaal jeugdbeleidsplan.

Op basis van de informatie verzameld tijdens de verschillende vergaderstructuren en de aangegeven evaluatie, werkte de Vlaamse Jeugdraad samen met de jeugdsector een ontwerpadvies uit. Dit ontwerpadvies werd besproken op de Commissie Jeugdwerk van 17 juni 2009 en goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de Vlaamse Jeugdraad op 1 juli 2009 .

2. De reden van dit advies

De Vlaamse Jeugdraad evalueert en adviseert op de lokale jeugdbeleidsplanning omwille van volgende redenen:

- 2009 is het laatste jaar van de uitvoering van de huidige lokale beleidsplannen;
- na de Vlaamse verkiezingen treedt een nieuwe Minister van Jeugd aan die de prioriteiten van de volgende lokale jeugdbeleidsplannen bepaalt;
- 2010 is een nieuw planningsjaar voor de lokale besturen.

Bovendien merken we dat de lokale jeugdbeleidsplannen onder druk komen te staan door de evoluties inzake 'planlastvermindering'¹. Met dit advies zetten we het belang van lokale jeugdbeleidsplannen in het juiste perspectief.

3. Achtergrondinformatie

3.1. HET JEUGDBELEIDSPLAN

Het decreet op het lokale jeugdwerkbeleid uit 1993 voerde het jeugdwerkbeleidsplan (JWBP) in. In het JWBP legde het gemeentebestuur, in overleg met het jeugdwerk, vast op welke wijze het de volgende drie jaar het particulier jeugdwerk in de gemeente ondersteunt en welke aanvullende jeugdwerkinitiatieven de gemeente zelf organiseert. Dit gebeurde aan de hand van acht verplichte hoofdstukken, namelijk: jeugdwerk ondersteunen, kadervorming, toegankelijk jeugdwerk, participatie en terugkoppeling, jeugdwerkinfrastructuur, geïntegreerd jeugdbeleid, ruimte voor de jeugd, communicatie en informatie.

De Vlaamse Gemeenschap legde voor elk jeugdwerkbeleidsplan een prioriteit vast. Voor het JWBP 2005-2007 was dit jeugdruimte. Door een prioriteit uit te werken in het JWBP ontving de gemeente extra middelen van de Vlaamse overheid.

3.2. HET JEUGDBELEIDSPLAN: MEER BODY, MINDER PLANLAST

In het najaar 2006 werd het decreet op het lokale en provinciale jeugdbeleid grondig aangepast. Sindsdien spreken we niet meer van een 'jeugdwerkbeleidsplan' maar van een 'jeugdbeleidsplan' (JBP). Reden voor deze wijziging is de toegenomen aandacht voor een 'integraal jeugdbeleid'. Ook werd het vroegere jaarplan en werkingsverslag vervangen door één verantwoordingsnota. In deze nota rapporteren de gemeenten jaarlijks op welke manier zij het JBP hebben uitgevoerd.

De toegenomen aandacht voor breed jeugdbeleid heeft de aandacht voor jeugdwerkbeleid niet doen inboeten. Bovendien zijn de regelgeving en procedures voor de opmaak van het JBP eenvoudiger: er is flink gesnoeid in inhoudelijke en procedurele regels. Het JBP bestaat voortaan uit twee verplichte hoofdstukken: jeugdwerkbeleid en jeugdbeleid. De aanpassing van het aantal hoofdstukken en de vereenvoudiging van de procedures maken van het jeugdbeleidsplan momenteel een van de beste leerlingen van de klas inzake planlastvermindering (sic vvsg).

---

¹ Vlaamse Jeugdraad, 2008. Advies 0821 op het planlastdecreet.

4. Het advies

4.1. HET BELANG VAN HET LOKALE JEUGDBELEIDSPLAN

De Vlaamse Jeugdraad verwacht van het Vlaamse niveau beleidsgaranties voor de verankering van participatiekansen.

Sinds de invoering van de jeugd(werk)beleidsplannen, maken steden en gemeenten werk van een visie (op korte en lange termijn) op het lokale jeugdbeleid. Tegelijkertijd stimuleert de opmaak van de beleidsplannen de participatie van de jeugd(organisaties) uit de gemeente. Dit dankzij de decretale verplichting voor het opzetten van een inspraakprocedure met de jeugdsector, kinderen en jongeren, deskundigen en de jeugdraad.

Gemeenten kunnen, als ze werk willen maken van een interactief bestuur, de participatie van jonge mensen nog intensiever organiseren. Om dit te bereiken, adviseren we dat er bij de volgende ronde van lokale jeugdbeleidsplannen meer werk wordt gemaakt van informatie en communicatie over de opmaak en uitvoering van het lokaal JBP. De verspreiding van een populaire versie van het lokaal jeugdbeleidsplan op websites, folders,... is bijvoorbeeld een aanrader.

4.2. STRUCTUUR

De Vlaamse Jeugdraad pleit voor het behoud van de structuur met de analyse, visie, doelstellingen en daaraan gekoppelde acties. Deze structuur biedt de noodzakelijke fundamenten voor de uitvoering van het gemeentelijk jeugdbeleid.

De evolutie van het jeugdwerkbeleidsplan naar het jeugdbeleidsplan is positief. De jeugdsector pleit voor het behoud van de twee hoofdstukken jeugdbeleid en jeugdwerkbeleid. We pleiten ook voor het behoud van een objectieve analyse van het jeugdbeleid in de gemeente. Deze analyse vormt de basis voor de ontwikkeling van een visie en de strategische doelstellingen.

4.3. TIMING

De Vlaamse Jeugdraad adviseert om de driejarencyclus te behouden omwille van het belang van democratisch besluitvorming en de dynamiek van de doelgroep 'jonge mensen'. De opmaak van een beleidsplan is een belangrijk kader voor democratische besluitvorming met jonge mensen. Constant biedt zich echter een nieuwe generatie aan die zich wil engageren in de lokale jeugdwerking of gemeenschap. Door om de drie jaar een beleidsplan op te maken, stimuleert de gemeente het actief burgerschap bij elke generatie. Daarnaast evolueren tendensen snel binnen de leefwereld van jongeren. Een jeugdbeleidsplan moet hier op kunnen inspelen.

4.4 INHOUD

PRIORITEIT JEUGDWERK

De Vlaamse Jeugdraad adviseert om in de beleidsplanningsperiode 2010-2013 jeugdwerk-infrastructuur als prioriteit te behouden. Voor het daaropvolgende beleidsplan vragen we om infrastructuurtoelagen structureel te verankeren in het lokaal jeugdbeleidsplan. Projectmatige middelen en acties die de Vlaamse overheid in het verleden ter beschikking stelde, (zoals het Vlaamse infrastructuurfonds voor verenigingen in 2008-2009), worden best bij de infrastructuurmiddelen in het lokale jeugdbeleidsplan gevoegd. Eén gestructureerde aanpak levert meer op dan de verspreiding van de middelen.

Hoewel jeugdwerkinfrastructuur al een prioriteit was, blijkt dat de jeugdwerkinfrastructuurproblemen nog steeds niet zijn opgelost. De massale reacties op het lokalenfonds van de Vlaamse minister van Jeugd in 2008-2009 tonen aan dat er nog heel wat werk aan de winkel is om alle lokalen in Vlaanderen op een minimum aanvaardbaar veilig en aangenaam niveau te brengen. Infrastructuurproblemen zijn nog steeds inherent aan het jeugdwerk. Niet voor niets bestelde minister Anciaux in 2008 een studie die beleidsaanbevelingen vermeld voor brandveilige verenigingslokalen. Investeren in jeugdlokalen is in de volgende legislatuur onafwendbaar. Het volgende citaat is nog steeds actueel:

Jeugdinfrastructuur is net het typevoorbeeld van een voorziening die je als beleidsmaker kan aanbieden om het recht van kinderen op ruimte, spel en geborgenheid te waarborgen. Kwaliteitsvolle jeugdwerkinfrastructuur voldoet aan de behoefte en de nood van een beschermende omgeving. Een goed lokaal is met andere woorden veilig, maar biedt ook de ruimte om spel te stimuleren.’ (Alles in huis hebben, p.19 (2006)²)

BETEKENIS VAN PRIORITEITEN

De Vlaamse Jeugdraad pleit er voor om de prioriteit tegen de volgende beleidsplanningsperiode duidelijker te definiëren.

De Vlaamse Jeugdraad wil de discussie openen over de betekenis van het concept ‘prioriteit’. Dit kan immers op verschillende manieren ingevuld worden, namelijk:

- Een prioriteit als antwoord op bestaande noden en behoeften waar extra middelen worden voor voorzien om op welbepaalde termijn een oplossing te bieden.
- Een prioriteit als stimulerende maatregel om nieuwe thema’s te stimuleren en innovatie in het jeugd(werk)landschap te bewerkstelligen.

Bij elke prioriteit is het belangrijk dat er voldoende materiaal en tools klaar liggen waar lokale overheden, jeugddiensten en jeugdleden mee aan de slag kunnen. De prioriteit jeugdwerkbeleid moet tijdig, liefst ten laatste vier maanden voor de start van het planningsjaar, bekend zijn. Zo hebben lokale en bovenlokale organisaties en structuren voldoende tijd om dit voor te bereiden en inspirerende producten, voorbeelden en acties uit te werken.

JEUGDWERK: EEN OF MEER PRIORITEITEN?

De Vlaamse Jeugdraad adviseert de Vlaamse overheid om naast infrastructuur, extra prioriteiten voor te stellen. Zo krijgen gemeenten met een sterk infrastructuurbeleid de kans om in te zetten op een andere prioriteit. Dit schept ook een kader om lokaal met de jeugdsector de discussie te voeren over de accenten die een gemeente wil leggen in haar jeugdwerkbeleid.

PRIORITEIT JEUGDBELEID

Jeugdinformatie was een boeiende prioriteit maar werd in de praktijk op lokaal niveau nog te weinig concreet vormgegeven. Een voortzetting van deze prioriteit kan volgens de Vlaamse Jeugdraad dan ook interessant zijn. De Vlaamse Jeugdraad is voorstander om het debat verder te voeren.

Ook bij de prioriteit jeugdbeleid is het belangrijk dat er voldoende materiaal en tools klaar liggen waar lokale overheden, jeugddiensten en jeugdleden mee aan de slag kunnen. We vragen ook hier om een tijdige bekendmaking, liefst ten laatste vier maanden voor de start van het planningsjaar.

---

² Brochure ‘Alles in huis hebben voor een ingebed jeugdlokalebeleid’. Vereniging Vlaamse Jeugddiensten en -consulenten vzw, 2006.

4.5 MONITORING

De Vlaamse Jeugdraad pleit voor een voortdurende monitoring en een goed opvolgingsbeleid op Vlaams niveau. Om een nieuw beleidsplan te ontwikkelen en prioriteiten te bepalen is het belangrijk om op Vlaams niveau te kunnen meten wat de resultaten en effecten zijn van het vorige lokaal beleidsplan.

5. Besluit

De Vlaamse Jeugdraad pleit voor een continuering en uitdieping van het lokaal jeugdbeleidsplan als kader voor een participatief jeugdbeleid. Het blijft cruciaal dat een lokaal jeugdbeleidsplan wordt opgemaakt en uitgevoerd in samenspraak met kinderen, jongeren, hun organisaties en de jeugdraad als vertegenwoordiger van deze doelgroep.

- De Vlaamse Jeugdraad ijvert hierbij voor het behoud van een driejarenplanning omwille van de democratische besluitvorming en het interactief bestuur in een gemeente, de betrokkenheid en participatie van de jeugdsector en het dynamiek van de doelgroep 'jonge mensen'.
- De evolutie van een jeugdwerkbeleidsplan naar een jeugdbeleidsplan is een belangrijke evolutie om lokaal een categoriaal beleid uit te stippelen.
- De Vlaamse Jeugdraad adviseert voor het behoud van een lokaal jeugdbeleidsplan dat een noodzakelijk kader blijft voor de uitwerking van een categoriaal jeugdbeleid. Het lokaal jeugdbeleidsplan heeft namelijk al een drastische planlastvermindering ondergaan.
- De Vlaamse Jeugdraad pleit ervoor dat het jeugdwerkinfrastructuurbeleid op korte termijn behouden blijft als prioriteit jeugdwerkbeleid, met de verwachting naar een structurele verankering op lange termijn. Daarnaast kan de Vlaamse overheid extra prioriteiten bepalen om gemeenten met een sterk infrastructuurbeleid de kans te geven om in te zetten op een andere prioriteit.
- De Vlaamse Jeugdraad verdedigt het principe van prioriteiten die door de Vlaamse overheid worden vastgelegd. Toch dient dit op termijn geëvalueerd te worden. Moet een prioriteit stimuleren om in te zetten op nieuwe trends of moet een prioriteit een mogelijkheid bieden om bestaande uitdagingen aan te gaan?
- Aangezien er slechts beperkte middelen in het beleidsplan voorzien zijn voor de uitvoering van de prioriteit jeugdbeleid, zijn we voorstander van één prioriteit jeugdbeleid.
- De jeugdsector wijst op de noodzaak van een tijdige bekendmaking van de prioriteiten zodat er voldoende materiaal en tools kunnen uitgewerkt worden. Een termijn van vier maanden voor de start van het planningsjaar is hierbij een minimum.
- De Vlaamse Jeugdraad wil een goed opvolgingsbeleid van de lokale beleidsplannen op Vlaams niveau, als voorbereiding voor de volgende planningsperiode.